

پنجشنبه - ۱ کانون ثانی ۱۳۲۴

محرطام

MOUHIT
Illustration Hebdomadaire

مؤسسی: فائق صبری، عبیداه احمد

مدیر و سر تحریر:

فائق صبری

اداره خانه سی:

یکی پوتمخانه آرقه سنده اسکی ضابطیه سوقا عنده
۲ نومرو لی دائرة مخصوصه در:

شرائط اشترا:

در سعادتمده سنه لکی ۱۰۸، آتی آلی
۵۴ غروشد

آبونه بدلی بروجہ پیشین استیفا اولتور

نسخه سی: ۲ غروش

معاونین تحریر سی:

ملکتیزک وجو طریقه افکار ایندی مشاهیر
محرریندن مرکبدن

شرائط اشترا:

ولایتده سنه لکی ۱۲۰، آتی آلی ۶۰
غروشد. ممالک اجنبیه ایچون سنه لک ۲۶،
آتی آلی ۱۴ فرائق در.

Directeur et rédacteur en chef:

FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski Zaptié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

نومرو: ۱۰ هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولتور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسمی غزته در جلد: ۱

ایتالیاده آفت

۱۴ کانون اول تاریخنده مدھش بر حرکت ارض ایله تمامیه نحو اولان [مسینا] شهری مناظرندن:

(و یقینور امانوئل) ریختیمی و (نیتون) هیکل

Messine, maintenant détruite par le tremblement de terre du 28 décembre

شمس

روح زری ، عشق محرومی
کز در پر کوزلرده بر لب نور
واولور بر کجه صباحه قرین .

۱۳۱۷

حمده صبحی

سراب و بیابان شعرلی

چو لك سطح رمادینده مهووف
پوزدن نور سكرانی فضاكت ،
یشیل بیلازلار طارزنده مكشوف
مزه خرماقلردن مساك
لحاف ارغوانیسی كولومر .

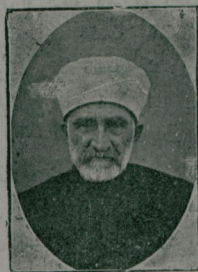
غرورك دست یاقوتی مذهب
تورنجو ، تیرشه ، املاطون و مینا
— بوتون رنك وانیردن مركب —
چیزه بر نازی سرپایتین سیاه ،
آچار قوملرده هب قوس قزخر .

مصاحبه

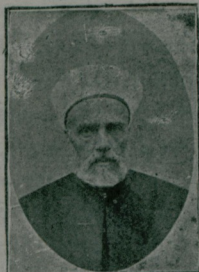
محیطك قونفرانسى مناسبه

كچن جمعه كونی (محیطك) تبه باشی قیشلق
تیاروسنده ترتیب ایستدیكى قونفرانسه بولندم .
فائق صبری بگله ارقداشلرینی بتون صمیمیت
قلیهله تبریک ایدیم . بعض اوقات تفك انتظامسز-
لقلردن قطع نظر قونفرانس — امکان داخلنده —
مكلمدی ، فائده بخشیدی . نینچون طوغری بی
اعتراف ایتاملی ، بو غیور كنچلر غزته حیلده
دائمی بر فعالیت وجودینه اولان لزومی
— اسکی غزته صاحب امتیازلرینه ، اولنرك
نخوت وعطالت معلوملرینه رغماً — بالقفل
كوستردیلر . غیرت و فعالیت . . . بو ایکی خصلت
ممتاز قورولوش ما كنلرك بیه انتظام دائرسنده
ایشلمسی ایچسون لایددر بولنره برده وقوف
ایشلمسی ایچسون لایددر بولنره برده وقوف

Nos députés — مبعوثلر من

كوملجته مبعوثی فهمی افندی
Fehmi effendi Dép. de Kumuldjine

دكنلی مبعوثی احمد محب افندی
Ahmed Mouhib effendi Dép. de Dénizli

وقیعت شناسلق علاوه ایدیلورسه امکان فوقنده
تبیجلر استحصالی قابل اوله بیلور . مثال
ایسترسک؟ . . . ایسته سزه رسلی کتاب ایله
محیط . . . بوکا دائر قارلرمله برازمصفانه حسسخال
ایتمك ایسترم . شدیدی قدر ناجز اثرلری
اوقومش اولانلر تقدیر ایدرلرک مسلكم
سحقیت پرستلکدر . طوغری بی سورم ، طوغری بی
سویلرم . بلکه بوه بعض ذواتك خوشه کیمز .
طبیعی ، ذاتا پلک عربان حقیقتلرده او قدوسولمز .
دور استبداده غزته امتیازی الملق برامر
مهم و دشوار ایدی . بوکا دائر تشیده بولانلر
او آجیلری بیلورلر . اوت ، آجیلر دیورم
و تعمیرمه آلدانیمورم . بر کره کچیلرک اله
غزته امتیازی ویرمك حكومت سالفه مسبدنك

روحلرم

سك كوزلكككك دائما نمایاندر
باشقه احساسی ، باشقه الهی . . .
وایشه سلسله خلقتیده بوندندر
هر زمان باشقه روحك آرای .

كوزلككده كوزم غایه خیالاك آوار
وبولور منفرد حقیقتی . . .
اوانده حس ایدرم كزدر بره نوازشكاره
فیدپاس آئنده دست صنعتی .

صوكره فكرم حقیقتكده ییله
غرام وحسك او انجاز سرمیدیه
پوكسیر غایه خیاله قدر ؛

او زمان بنده باشقه بر روحك
تحسنت وسنوحانی وار . . . وسانكه یاشار
عق روحده روح املاطون .

فائق عالی

باش اورتوك

سن اوزاقسك بوكون محیطدن ،
هر طرف بر این محضرک
عكس حزینله وقفه کیر سکوت .
شو مقی سهای مظلمدن
بر بیاض رنگ — مرده رفتارک
ایدیور سایه ملالی هبوط .
روزكارك صدمه میدیده
اولو بر افته قارشی صارسیلورق
ینه قارلره اورتولن دالار ،
شیددی سیلرده کیزلن کونته
بر انزودن دست التجا آچورق
بر نكاه نیم شفقت آوار .
اولویان آغلیان ریاح ملول
یاصلانیر بر اولوم هوا سیله
بر سیاه حبله بخرمده دور ،
ینه هر پرده بر فغان اول
ایدیورق بی نصیب بر امله
بر قادی ماتمیله عرض قنور .
بعضی بی ، بنده پك اوزاق کیم
بو مقی سهای مظلمدن .
بر غروب بقیه نوری ،
بنه بر تول بو یادگار حرم
بی موقوف خاطر ایتک ایدن
و آجیلر بر سهای مفتوری .
بر یازك سرگذشت معصومی
بو تولك قیورمنده شیددی اویور ،
بو تولك قیورمنده صابرلرك

اویور مور کولک لکرده سکوت ؛
اویور روح ازل غمور تنها ،
درین بر نی دیگرکن طبیعت
هنوز بر قاج ستاره یله هویدا
شبك احمق خویلا پرورندن .

چوکر اشایه بر دود مقی
قورمنز جولده عربان و قوال .
محیطاتك بو صمت مبدیسی
اولور بر لحظه حق بعاضه زائل
اوزاق بر « کروانك » چاك سسلردن .

— بغداد : ۳۰ تموز ، ۱۳۲۱ —

مدوح نجات

خالی قالان زمانلری ارباب قلمی — بلاجرت
چالشمق شرط و امیدله — سعی و غیرته تشویق
و ترغیب ایتمکله کجیرلردی. تخصیصات حکومتله
غزته نك ادامه حیاتنه چالشمق کندی یاغلرله
قاوورلورلردی، فقط محررله خادمین
سارینه یده محرومیت آجیلرله قاووریلورلردی.

نهایت بانک حریت اطرافه و لوله ساز اولدی.
حریت مطبوعات یکدن تأسس و تأید ایتدی.
الی قلم طوئانلر، بتون کنجیلر دور استبداده
موفق اولان صاحب امتیازلرک ثروت مدخره لرینه
ایمره نرک تهاجم ایتدیلر :
— امتیاز، امتیاز، امتیاز . . .

منافع ایدردی. کونلرجه اداره خانه لرینه اوغرامغه
لزوم کورمیان، کندی غزته سی اوقومق زحمتنه
قاتلانمیان صاحب امتیازلرله تصادف ایتدم. مع
مافیہ اونلرک ایشلری محور لایقته دونیوردی.
غیرته، فعالیته لزوم عاجیل مس ایتمیوردی.
وقوف و معلومات صنعته کلنجه . . . غزته
قوللکسیونلری بونک درجه سی کوستر برر
برهان عادلدر. الک بیولک آثار صنعت مناقشاده،
مشاغله کورونوردی. خصلت قدر شناسی
اونلرک یانسه اوغرایمادی. چونکه قدر
شناسلق تقدیره تمایل ایله حاصل اولور. بو
ذواتک تقدیره احتیاجلری یوقدی. ارباب قلم
اونلرک فی سبیل الله خادمی، خادم غیر مفارق

اک زیاده چکندیکی بر شیدی. بو، عادتاً وجود
ورلسنه هر درلو اسباب ایله ثناعت ایدیهلک
برکابوس، برمصدر بلاحائده تلقی ایدیلورلردی.
بوندن طولانی غزته امتیازی ائلق خصوصنده کی
مشکلات کیتدکجه اودرجه یی بولدی که . . . بوکا
عديم الاحمال تعبیری توافق ایتش بولندی.
بوندن طولانی غزته لر، محدود صاحب امتیازلر
الیده قالدی. بو، نوعاً بر انحصار مطبوعات
شکلنی آلتیدی. طالعک، تصادفک ویا — بونی
پک ده بیله میز و تعیین ایده مزیا! — دیگر
اسباب خفیه نك تأثیر ایسه برر امتیاز یا قالایان
ذواتک اکثری، غزته جلفک استلزام ایلدیکی
خصائل ثمنانه یی پک ده جامع بولمیورلردی.

سرفیجه مبعوث قسطنطین دریزو افندی
Konstantin Drizo Effendi député de Serfissa

سرفیجه مبعوث بورکی بوشو افندی
Yorgi Boucho Effendi député de Serfissa

مطبوعات داخلیه اداره سی عادتاً امتیاز
رخصتنامه لرینی ورمکه بئشدرمه یوردی. پک
چوق غزته لر یقیدی، باطدی. دهاپک چوقلری
هنوز عالم مطبوعاته طلوع ایدمدی. بونلر
نیچون موفق اوله مدیلر؟ اسباب موجه پک چوق.
اولا فقدان سعی و غیرت . . . صوکره عدم
وقوف و معلومات. (محررلک و مندرجات نقطه
نظرندن دکل اداره جهتیله) سرمایه نك آزلی
واحوال اقتصادیه نك بردنبره دکشمش اولمی.
ظن ایدرم، عدم موفقیته سائی اولان الک
مهم سبب بو صوکه نقطه در. بر آز مقصدی
تشریح ایدلم. بو قدر غزته نك نشرینی تأمین

بولنوردی. بوندن طولانی محررلر غزته لرله
محتاج ایدی، غزته لر محررلرله دکل. معلوم اولان
بر قاعده سی و عملک بزه بر عکس اولمی
ینه استبدادک تحکی نتیجه سی اولدینغه شبه
ایدیلورمی؟

صاحب امتیازلر اینجنده موفق اوله میانلر
کولر یوزلی، ملتفت، وعدهه میذول ذواتدن
عبارت ایدی که غیرت و فعالیت اونلرک طالعسر.
لکتری، محرومیتلری، فلاکتلرله بر درلو
امتراج ایدمزدی. بونک ایچون و قتلرینی تعظم
حال و دیگر هم مسلکولرینک ادخار ترونده کی
موقیتلرینی کورمه ک ایچیلرینی چکمکه و بونلردن

غیرت، فعالیت . . . اونلرک اکثر یسنده هان هان
مفقود. وقوف و معلومات صنعت ناقص و قدر شناسلق
قیمت شناسلق . . . بیلم بونی فصل اعتراف
ایتملی، پک آزه، پک آز . . . عادتاً وجودینه
احتمال و برمه میجک درجهه آز.

دور استبدادک غزته و رسائل صاحب
امتیازلرینی ایکی قسمه آیمیق قابلدیر. شهراره
مطبوعاته موفق اولانلر و . . . اولمیانلر.
موفق اولانلر ادخار ثروت معلولیه مصاب
بولنورلردی. اونلر نظر نده ارباب قلم،
خادمین مطبوعات انعام واحسانه کتکول اوزادان
مزعج دینلجیلردی. بونلر چالشیر، اونلر تأمین

آکلاشلمايدير. بوگون اك سنبل، اك محروم مدنيت اولان بر وحشتك عالمه حياتي . قبل التاريحي انسانلر كنه بگزهمز. عالمه حياتي اكدر بر. بر مناسبت، حيوانلارده بيله مشهود وئك طبعي بر كيفيت اولدوني ايچون مناسباتي و اسبابي بوراده تدقيق ايتكدن وار كيمورم. بو مسئله فئون اجناسيه مك دائره خلق قارنده در. مدنيتك اك برنجي ساتي اولان [موانست] انسانلر آره سنده نامل ييدا اولش؛ نه كي مجبورلرله تاسيس ايتش عجباً؛ ايشته بوراده اول ياول تحقيقي ايده چكمن مسائل مهمه دن بري بودر .

حيوانات وحشيه بيله هم جوار بولغني سبيله بر مارمئن اولنلر تجاوزينه قارئي مستامن اولتي ديكر طرفندن ده ياشاق ايچون لازم كن حوائج ضروريه يني تدارك ايتك مجبوريئي انسانلر ده اك مهم واك اسكي ايكي عنصريدر. مفارقه قووورلرند، بعض آغاجلرده، بعضاده يوكلر تهرلده ممكن انتخاب ايدرك بر درجهيه قدر كندني دشمن تسلطندن وقايه به چالشمش اولان انسانلر قديم، همچنلرلك بعض افراديله يواش يواش انسيته مجبور اولش و اتفاق ايله قماض ايدرك اعداي طبعيسته غلبه چالنه حاضر- لانيش و قابليت كسب ايتشدر .

بر وفتلر طبعي مفارقه لره التجا ايدوب يشاركن يك مددش دشمنلري وارمش؛ بو كوئي قيلانن دها چملي [مفارقه كيدي] بلخاصه انسانلري آلاقمه چيئرز. بوئن ماندا حيوانات مفترسه دن زواحف عظيمه دن، بيريجي قوشلردن قورونوج قورونوج اعداي جاني وارمش. حق طبيعت دغي ياغورلريله، سيالريله، فورطنلريله، صوغورلريله، خسته قمرلريله انسانلر قيران ويران اك شديد عوامل مخربه دن ايش. شدي بو قدر تهلكه ايچنده حيات شخصيستي محافظه و نئسي سيلاب اقراضدن وقايه ايتك مجبوريتنده بولان زواللي انسانك موقع و حالي دوشونيكز؟ ... ديشيبله، ياورلريله، كجهكته شدائندن كندليري محافظه ايدمبيلك ايچون آقشام اوزري قووورغنه چكيان بويله وحشي انسانلر يك چوخي كجهكته ايووركن مددش بر حيوانك طعمه تجاوزي اولورمش. وبوكي قشار اوزمانلرده وقعات عاديهدن صاييله حق قدرده چوق ايش. بناء عليه بويله تهلكلر، قشاره قارئي او مفارمه مك مدخاني قيايه بيلك و دشمنك على الفلله شيخن ايتسه مانع اوله بيلك ايچون انسانك كندني همچنلريله اتفاقدن يشقه چاره دوشونهمسي البته طبعييدر. بوگون بيله بعض يوكلر پرلرده افراد اهالي آره سنده امنيت منسب اولويد هر كس يكديكيريك تجاوزاتندن قوروقنه ياشلاخه، اوج بش خانه خلقك پر آرهيه كابوب قاديلرله چوجقنركي عالمه يك شعاعي اعضاسي بالافاق محافظه و تجاوزات منتهيله قارئي مداومه چالشدقنلر كورولور. بوئك طبعييدر. حق قرون وسطى دن قالمه بعض شهرلرده تشكيل بر محله لك سبور ايتسه بولئي. ووجه قبوسندين كيروب چيقلري آقشام اولونجه او قوئي قيايه بيلك خارجه مناسباتي كسملري بويله بر قوروق تيجهمسي اولسه كركدو .

مراجعت و اونلرلك معاونت قلميليري تامين ايتدي. قدر شناسقله باشلايان بو تيشني ديكر بر معامله قيمت شناسانه سي تعقيب ايتش اولدي. ارباب قلمه - امكانك صوك درجه سنده - حق تحرير تقدير ايدلدي. مندرجات بوصورتله دائره مكملته قونلقدن صوكره رسملرلك نفاسته، ترتيبك كوزللكنه كيجملي كوندوزلي سبي و اهتمامه بولولندي. بو مشاغل كشيده روز مره دن اتهاز وقت ايدرك يچن جمعه كوئي (محيط) ايچون رنجي قوفورانسده ترتيب ايتكه موفق اولدي. بو غيرت و فعاليت، طوغريسي، شايسته تيريك و شهبسز باعث موفقيتدر. قوفورانسك مكمل و فائده بخش اولديغي سويلشميدم ... بوكا دائر مطالعاتي، احساساتي يشقه بر مصاحبهيه حصر ايتك فكر ندم. سلم صرنيك سحر كلامي حقتده اوزون مطالعه لرم، حق تقدير لرم وار؛ اوزون اوزادييه يازاچم .

والحاصل نجه قناعت قليه حاصل اولدي: بزده اشتغال مطبوعات - ديكر شيلر كي - انقلابك تاثيرينه معروض قالمه حق و غيرته لرمز عاقل اللردن، باطل فكر صاحب لردن قوروتيله زق تشريك سبي و منفعته خادم كنچ، غيور، فعال صاحب امتياز لرك ايادي؛ اقتدارينه كجه جكدو. فقط ارباب تقدير بوندي دريش انظار انصاف ايتليدركه :

مرفت التفاه نايدور
مشتريز منع ضايدور.

صقوت تزيهي

تاريخ و فلسفه تاريخ حقتده

— دارالفنون طلبه هفتمسته —

انسانلر جاعت شكندنه برلشوده يشارمئن اول دادتا حيوانلر كي، حق حيوانات مونسه دكل، حيوانات مفترسه كي آري عالمه شكندنه يشارلرمش بني بشرك حيات قبل التاريحي موضوع بحث ايدين علم مخصوص [لاپرويتورني] ساحه سنده شدي به قدر اجرا ايدلش اولان تحقيقات بويله كوستريور. فقط عالمه تدبيرنه بو كوئي كي بر عالمه حياتي

ايدمك بزده اولو وسايط موجود دكلدي. مطبعلر اسكي ماكنلرله ايتلردى، حروفات — آلتون كي — درهله مطابع عنايهيه وريايدي. صوكره بردنبر مطبوعات عالمه كي شرائط اجناسيه ده دكلدي. مرتبلر مطالباتي آرتدريدي. بو قدر سنلك فقر و محرومينك آجيسي بردنبر جيقارمق اميله سي و عمللرينك اجرتي تزييد ايتديلر و تامين منافع ايچون بر هيئت وجوده كئيديلر. وصوكره ... محروملرله علم مطبوعاتكمي موقعليري تامين ايچون بر حركت اضطراريده بولنديلر و كندليري قيمت حقيقيلره صافته باشلاديلر. آثار قلميه بوندن طولاني فيثانجه بر درجهيه قدر ترقيه اوضاردي. غزنلرلك ترتيب و تحويري نقطه سنده بو ايكي سبب مصارف معناده يني بر مثلي تزييد باعث اولدي.

فرط طلب كاغد فيثاتي تزييد ايتش و بوده مصرفك آرتسمنه بر تاثير عارضى وجوده كئيرمش بولدي .

بوندن طولاني غزنلر چيقديلر و باطديلر. بلكه بوندن صوكره دها يك چوقلري چيجه حق واسباب مسروده تحت تاثيرنده قالمه بارقه باطه حق. (رسلي كتاب) ايله (محيط) لك مدبري فائق صبرى يك بيوك بر غيرت و فعاليله بوايك مصور رسالي نثريه باشلادين زمان — طوغريسي — ترقيسى ايچون يك آز اميد وار ايدى. مصور مجموعله ايچون مشكلات دها زيايده در. بزده مكمل اوتوتبي ياپانلر يوق. اوروپايه سپارش ايدلسه مصروف چوق. كلسي زمانه محتاج . رسم طبعي ايچون ابي ماكنه ايستر، ارباب ماكنيست لازم، ابي كاغد اولمي، مركب اعلا جسدن بولئي .

بو قدر مشكلانه كوكلر كرن و بر قاج آي ايچنده ثبات و منات و سبي و غيرت نتيجهمسي اوله رق آثار ترقى و مكملته وصول ايچون بيوك بر استعداد كوستن بو فعال كنيجي، غيرتلي فائق صبرى بلكه محترم ارقداشلريني تقدير ايتامك، سعيلريني، موفقيتلريني افكشلا مامق انصافنر قدر، قيمت ناشناسلقدو .

فائق صبرى يك ايشه و قوف ايله ، قدر شناسقله باشلادى. معلوم يا! غزنلرلك روحي محروملريدر. بونك ايچون ارباب قلمك ممتازلر نه